

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 4

4. mail 1935

VII aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kochtitsky.

Toimetuse liige J. Elango.

Vastutav toimetaja H. Roos.

Ilmub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Maksab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, V. Karja 12, krt. 2. Telefon 458-52.

Kõigile koolijuhatajaile ja õpilasingide vanemaile

Isana sellele numbrile saadetava ankeedi palume lahkesti täidetult tagasi saata E. Õpetajate Liidule võimalikult kohe peale 12. maid.

Lootusringide kevadpühaks

11. ja 12. mail.

Laupäeval, 11. mail toimub järjekordne lootusringide kevadpüha. Arvult on see XVI kord, kus noored selleks koolides kogunevad, et mäletada pidulikult võitlust karske eluviisi eest, mis on palju aastakümneid juba kestnud, et mäletada oma tahet elada karske ja tubli ringi liikmena ja et jõudu koguda karske eluviisi jätkamiseks elus täiealisenä.

Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi loaga on 11. mail lubatud kasutada kaht viimast koolitundi karskuskasvatustööks õpilastega, nagu aktused, ettekanded, karskustunnid jm., seoses ringi tööga ja võistlusõpinguga. Ilus on sel puhul koguneda ühes vanematega, et nad oleks teadlikud noorte püüetest ning tööst ja võiks noori kõigiti toetada nende võitluses parema tuleviku eest.

Kus koolis ei teotse veel lootusring,

seal oleks kohane just sel päeval ellukutsuda lootusring, kuna põhikirja ja juhiseid selleks saab E. Õpetajate Liidult.

Samuti tuleks sel päeval hoolitseda, et kõik koolist lahkujad lootusringlased vilistlastena kooliga ühendusesse jääksid.

Pühapäeval, 12. mail on ülemaaline emadepäev. Sel päeval kogunevad kõik lootusringlased ja aitavad ühiselt korraldada vääriliselt emadele aupäeva. Juba aegsasti mõelgu nad sellele, kuidas sõnas ja teos saaks valmistada rõõmu emale, kuidas pisutki tasuda seda suurt tänuvälga, mis igal lapsel emale on.

Leidku noored ja vanad 11. ja 12. mail oma ühise ülesande — muuta ilusmaks ja paremaks tulevik!

E. Õ. L. Karskuskasvatuse toimkond.

IX võistlusõpingu ülevaade.

Üheksas võistlusõping lõppes võistluskirjutusega 24. märtsil. Üksikuile koolidele oli võimaldatud mõjuvaid põhjuseid see töö hiljem teha. Tööde E. Õ. Liitu saatmise tähtjaks oli 14. aprill, kuid

toimkond arvestas ka nende töödega veel, mis jõudsid Liitu hiljemalt 30. aprilliks. Kokkuvõtted saadud aruannetest ja töist lõpetati toimkonna poolt esimeseks maiks.

Teist aastat juba on võistlusõpingu raamatuks juhised tööks, sisaldamata eneses otsekohest materjali õppimiseks. Osa õpetajaid on seda tööviisi kiitvalt hinnanud, osa aga peab seda raskeks õpilastele ja kohapealsele tööjuhile. Sellel aastal olnud teem „Oma kodu uurima“ oli mõnegi arvates liig laialdane ja töö selle alusel liig rohke. See vist oli üheks põhjuseks, miks sel aastal vähem koole töö lõpule viis ja aruanded esitas, kui eelmisel aastal. Kuid kahtlemata on selleks ka teisi põhjusi, nagu eriti asjaolu, et ka teised organisatsioonid on hakanud võistluskirjutusi ja -õpinguid korraldama. Vististi mõjus ka majanduslik külg mõnes kohas, õpilased ei leidnud võimalust õpiraamatu ostmiseks, kuigi selle hind ainult 10 senti oli. Osa koole piirdus kas ühe-kahe raamatuga või ei ostnud üldse raamatut. See töömoodus ei vasta üleskutses avaldatud nõudeile ja raskendab toimkonna ennegi rasket majanduslikku seisukorda, seepärast peaks koolid edaspidi sellest hoiduma. Sel aastal arvestas toimkond veel neidki koole auhindamisel.

Mõnigi kool pidi õpilaste haigestumise pärast tööst loobuma.

Osavõtnud koolid võtsid tööd suures enamuses väga tõsiselt. Õpilaste talve jooksul tehtud tööd jäid muidugi õpilastele või koolile, toimkonnale saadeti aga vastused küsimustele ja kirjandid. Materjal on õige kaalukas väliselt, kui ka tuumakas sisuliselt. Ka sel aastal on tööst osa võtnud mõned vilistlased.

H i n d a m i n e toimus koolides, toimkond selles ümberhindamisi ei teinud, vaid auhinas võistlejaid harilikult antud järjekorras, ainult üksikuid erandeid tehes, kui see vajalikuks osutus. Auhindu anti igale koolile mõni, kuna peale selle iga võistlusest osavõtnud õpilane sai veel kunstnik M. Laarmani koostatud kavandi järgi valmistatud värvitrükis mälestuslehe.

A u h i n n a d anti kirjanduses. Eelmiste aastate eeskujul on ka sel aastal paljud kirjastajad, asutised, koolid ja õpetajad toetanud ettevõtet oma annetustega, kirjandusega ja rahas, mis siin tänuga kviteerime.

Nii saatsid toetusi kirjastused:

„Päevaleht“, „Töökool“, „Rahvaülikool“, „Eesti Kirjanduse Selts“, „Lüü“ ja hr. Lepiku raamatukauplus.

Peale selle saatsid järgmised koolid või õpetajad toetusi:

Teistele koolidele: Soomevere, Varangu ja Vaimõisa.

Oma koolile lisaauhindadeks: Soomevere, Haimre, Oeti, Karinu, Mustvee eesti, Mustla, Viru-Jaagupi, Purdi, Sikkeldi, Kodila, Alliku, Koosa, Tsirgulinna, Maidla, Passlepa, Raba, Parila, Kolovere jt.

Avaldame kõigile toetajaile oma tõsist tänu!

Mõned arvulised andmed:

Registreeriti võistlusõpingust osavõtuks	170 kooli
Registreerimatult saatis aruanded ja tööd	15 „

Kokku võttis osa võistlusõpingust	185 kooli
Saatmata jättis aruanded tööst ..	41 „

Aruande teatud tööst saatis	144 kooli
Õpiraamatuid telliti	3493 eks.

Rühmade järgi oli osavõtjaid:

Nooremast — 650 p., 641 t., kokku	1291
Vanemast — 847 p., 904 t., kokku	1751

Kokku 1497 p., 1545 t., üldse 3042

Peale selle muidugi need õpilased, kes küll võistlusõpingust osa võtsid, kuid kelle tööd ja aruanded koolid saatmata jätsid, või kes õpingu pooleli jätsid. Nende arv võiks tõusta kuni tuhandeni.

Maakondade ja linnade järgi võttis tööst osa ja saatis aruanded ära koole:

	Arv.	Eelm. a.
1. Harjumaa	9	15
2. Järvamaa	12	11
3. Läänemaa	29	29
4. Põhjarannamaa	1	2
5. Pärnumaa	10	16
6. Saaremaa	10	14
7. Tartumaa	21	26
8. Valgamaa	6	4
9. Viljandimaa	15	14
10. Virumaa	15	22
11. Võrumaa	9	11
12. Tallinna linn	1	1
13. Tartu linn	6	3

Kokku

144 172

Alg- ja täienduskoolide üldarvust saatis võistlusõpingu tööd ja aruanded ära umbes 11—12%, kuna eelmisel aastal seda tegi 13%.

Auhindu anti üldse 661, nende väärtus Kr. 427.65 (arvatud raamatute nimihinna järgi). Peale selle andsid mitmed koolid koduseid auhindu. Keskmiselt andis toimkond iga 5 õpilase kohta ühe auhinna, kuna need koolid muidugi rohkem said, kes toetust saatsid lisaauhindadeks.

Väliselt olid tööd korralikud, suurel hulgal rikkalikult illustreeritud kaanikutes. Pea kõik koolid olid valinud soovitatud paberi kausta, mis tööde koonda-

misel tähtis. Suur enamus koole saatis ka tööd, nõuete kohaselt, kaanikuks, kumbki rühm oma ette koondatud ja siis paigutatud ühisesse kooli nime kandvasse üldkaanikusse. Aruandelehed, mis koolid sel aastal ise koostasid, olid aga mõnel koolil teisekaustalised või teinepidi kirjutatud, mis raskendas nende koondamist arhiivi.

Sisuliselt tõisise süveneda pole osutunud toimkonnal enam võimalikuks materjali rohkusel ja vastava tööjõu puudumisel. Üldiselt aga tutvuneti kõigi koolide töödega ja selgi linnulennulisel tutvumisel võis saada huvitava ülevaate tehtud tööst. Seda võimaldas eriti koolide hoolas märkuste tegemine töödel ja aruandelehil (värviliselt).

Saadud muljest selgub kõigepealt, et õpilased tööd liig raskeks ei pidanud. Mõni üksik märkis seda, et see koolitöö hulka suurendas, või et ta nii hästi oma kaustiku koostada ei saanud, kui oleks tahtnud. Üldine on aga kiitev hinnang: selleaastane võistlusõping meeldis väga, sest ta võimaldas nii tähtsat asja, kui on oma kodu ja ümbrust tundma õppida. „Ei oleks muidu meelde tulnud pärida ja uurida... nüüd sain teada kõik...“ Nii hinnatakse seda kodu-uurimise tööd. Ja tööd on mõnel pool õige hoolega tehtud. „Tööd oli, aga hakkas ikka rohkem meeldima...“ Koguti andmeid vallalt, loeti Hariduseltsi raamatukogu, küsiti selgitusi vanaisalt ja vanaemalt. Oldi uhke, et ollakse väike looduseuurija, õpitakse tundma oma ümbruse ajalugu, teatakse tähtsamaid avaliku elu tegelasi, kes ümbrusest pärit. Huvitavaid ja asjalikke selitusi on maakohtade nimede tähendusest, rikkalik on tuttavate looduseesemete nimestik, tähtsaid mehi leidub palju maakonnas, aga ka koduvallaski.

Oma kaugelt tulnud sõbrule näitaks ümbruse ilusamaid maakohti, suuri puid, ohvrikive, väga paljud aga oma aida või üksikut nurka aias, ja seda just sellepärast, et seal nii paljugi on oma käte tööd.

Vanema rühma kirjand „Mis teeks mu kodukoha ilusamaks“ on väga huvitav ja pidi kohapealseile korraldajale paljugi huvi pakkuma, sest rööbiti lastepärasega on seal vägagi asjalikke mõtteid, mis omavalitsustele otse töökavaks võiks olla. Ja kapitaalsed tööd on mõned kirjutatud: Ühe väga asjaliku ja mahuka töö autor — vanema klassi tütarlaps — annaks, muuseas, Tapale ka uue nime „Valgejõe“, mis on küllalt põhjendatud, kuna „Tapa“ halvakõlaline ja linnas ammugi pole olnud juhuseid, mis selle nime omal ajal põhjendasid. Tuuakse visandeid ja illustratsioone oma ettepanekute kohta. Kodukoha ilusamaks teeb töö, haridus, head inimesed, seltsielu hea korraldus, karske eluviis. Veenvaid pilte maalitakse kirjelduses, kuidas kodukoht ei ole ilus, kui seal purjus inimesed tuigerdavad, lamavad (alevis).

Juba 10-aastane Hilja V klassist räägib oma ilmavaatest, mis pooldab karsket eluviisi. Teravalt mõistetakse hukka korraldus, mis võimaldab alkoholil nii vabalt inimesi hukutada.

Autorile saadab tänu üks osavõtja väarikate ja kasulikkude juhiste eest. Teine osavõtja on joonistanud oma kaustiku kaanele „Tallinna onu — juht vaatab ja hindab“, laual suured virnad töid. Üks linnast olev osavõtja leiab, et „mõni koht oli rohkem maalelajatele“. See oli muidugi nii ja seal pidi kohal juhiseid kohandatama.

Üldiselt peab tähendama, et koolid, kes töö tõsiselt võtsid, õigel ajal tööle asusid, õpilastele juhised soetasid, elava sõnaga tööd kohandasid, on tõesti suure ja tänuväärt töö ära teinud, mida kohal kindlasti kooli huvides märgiti ja mida õpilased oma töödega tõendavad juba selleski materjalis, mis Liitu saabus, seda rohkem aga õpilastele või koolile jäänud töödes. Olgu tõsiselt tänatud need juhidoõpetajad, kes vaeva ei põlanud, ja need tuhanded noored uurijad-õpilased!

E. O. L. Karskuskasvatustoimkond.

Asutage lootusringi vilistlaskogu!

Varsti lahkub jälle hulk noori koolist kursuse lõpetamisel. Nende seas on ka paljud lootusringlased ja teiste ringide liikmed. Kool ei või katkestada sidet noortega! Enne koolitöö lõppu asutatagu igas koolis, kus seni veel seda pole, lootusringi vilistlaskogu — noortering. Alus selleks on sama lootusringi normaalpõhikiri, kohaste täiendustega. Veel avaramad võimalused töötamiseks saavad vilistlaskogud — noorteringid, kui

nad astuvad Eesti Noorsoo Karskusliidu liikmeks. Vajalikud juhised selleks tellitagu aadressil:

Eesti Noorsoo Karskusliidu Rahvanoorsoo Toimkond, Tartu, pk. 86.

Jõudu tööle!

Jõudu tööle! julged noored,
põllul kes te külvamas,
kus ju higi, suured hooled
uudismaida harimas!

Saatke seeme julgelt mulda —
seeme kaunis küllane.
Lõikus annab elakulda,
mis on kallis — kollane.

Karske noorus, kanna seemet,
külv kaunist kasvama.
Oodata siin pole imet:
vili vallib küllana.

Jõudu tööle, julged noored,
noored karsked külvajad!
Uue elu hiigla hooned
teie tööst kord tõusevad!

E. Rungi.

Muinasjutt.

Oli kord mees, keda kõik külas armastasid, sest et ta jutte jutustas. Igal hommikul lahkus ta külast. Kui ta õhtul tagasi tuli, kogunesid kõik küla töölisid, kes päev läbi olid tugevasti töötanud, tema ümber ja ütlesid: „Nüüd jutusta! Mida oled sa täna näinud?“

„Mina nägin fauni metsas, kes flööti puhus. Väikesed metsajumalad tantsisid ta ümber.“

„Jutusta edasi! Mida oled sa veel näinud?“ ütlesid mehed.

„Kui ma merekaldale jõudsin, siis nägin ma lainetel kolme sireeni, kes kuldse kammiga rohelisi juukseid kammisid.“

Ja mehed armastasid seda meest, sest et ta neile jutustas.

Ühel hommikul lahkus mees külast nagu alati, aga kui ta mere kaldale jõudis, vaadake, seal nägi ta kolme sireeni, kes kuldse kammiga oma rohelisi juukseid kammisid. Ja kui ta oma käiku jätkas, siis nägi ta metsas üht fauni, kes metsajumalatele flööti puhus.

Kui mees sel õhtul küllasse tagasi tuli ja talt paluti nagu ennemgi: „Nüüd jutusta! Mida oled sa näinud?“ — siis vastas ta: „Ma ei ole midagi näinud.“

(Oskar Wilde.)

TEATEID.

Lootusringide põhimäärused, normaal-põhikiri, rinnamärgi ja lipu kodukord on vajalik kõigile lootusringidele, saada E. O. Liidust, hind 10 senti.

Käsiraamatu trükkimine on ainelistel põhjustel teostamata jäänud. Põhimäärused ja põhikiri ilmusid brošüüris, kuna tööjuhiseid kavatsame anda edaspidi „Lootusringi Juhis“, kui ajakirja ilmumine jätkub.

Toetust toimkonnale käesoleval

eelarveaastal ei ole riigi eelarves ette nähtud. Kas toimkonnal läheb korda ühekordset toetust vähemalgi määral saada, et tööd kuidagi sügisel jätkata, see on seni veel selgumata.

Toimetusele saadetud kirjandust.

- „Aed“ nr. 3, 4.
- „Loodusevaatleja“ nr. 2.
- „Eesti Noorte Punane Rist“ nr. 7, 8.
- „Külvaja“ nr. 3, 4.
- „Areng“ nr. 3.
- „Kevadik“ nr. 1.

Lugejaile.

Käesoleva numbriga lõpetab „L. Juht“ oma VII aastakäigu. Piiratud eelarve juures sai ajakiri ainult neli numbrit kooliaastas ilmuda, iga number nelja leheküljeline.

Tumedam senisest on väljavaade sügiseks, kõik oleneb sellest, kas toimkonnal läheb korda väikestki toetust ajakirja ilmumise jätkamiseks saada.

Oleksime tänulikud, kui need koolid, kes seni veel tellimisraha tasunud ei ole, seda nüüd kohe teeksid.

TOIMETUS.